

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/11/2022
Identifikačné číslo spisu:	1108227771
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1108227771.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu K. L., narodeného D., bytom Q., zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Golianom, Budatínska 16, Bratislava, proti žalovaným 1/ Hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom Primaciálne nám. 1, Bratislava, IČO: 00 603 481 a 2/ Mestskej časti Staré mesto, Vajanského nábr. 3, Bratislava, IČO: 00 603 147, o určenie povinnosti uzavrieť kúpnu zmluvu, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-26C/147/2008 (pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26C/147/2008), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2021 sp. zn. 6Co/257/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“, „okresný súd“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 20. apríla 2018 č. k. 26C/147/2008-204 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ uzavrieť so žalobcom kúpnu zmluvu podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zák. č. 182/1993 Z. z.“), ktorej predmetom bude prevod vlastníctva ateliéru č. XX pozostávajúceho z dvoch miestností, jednej kuchyne, kúpeľne a WC, nachádzajúceho sa v F. v suteréne bytového domu na ulici H., súp. č. XXXXXX, ktorý je postavený na parcele č. XXXX, zapísaný na LV č. XXXX pre kat. úz. L.. Súd prvej inštancie zároveň napadnutým rozsudkom nepriznal žalovaným 1/ a 2/ proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie poukázal na to, že zo zákona č. 182/1993 Z. z. vyplýva, že základným predpokladom pre úspech podanej žaloby je preukázanie kumulatívneho splnenia troch základných podmienok, a to: 1/ existencia nájomného vzťahu na predmetný nebytový priestor medzi žalobcom ako nájomcom a žalovaným ako prenajímateľom, 2/ musí ísť o ateliér (teda nie akýkoľvek nebytový

priestor), 3/ žiadosť nájomcu o prevod vlastníctva. Okresný súd ďalej dôvodil, že žiadosť žalobcu o prevod sporného priestoru do jeho vlastníctva nebola stranami spochybňovaná. K existencii nájomného vzťahu uviedol, že medzi stranami nebola sporná existencia nájomného vzťahu k predmetnému nebytovému priestoru ku dňu podania žaloby. V priebehu konania však žalovaná 2/ nájom predmetného ateliéru vypovedala, pričom platnosť tejto výpovede bola predmetom súdneho konania vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/220/2009. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo 07. 11. 2011 sp. zn. 25C/220/2009 (potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 17. 12. 2013 sp. zn. 8Co/37/2012) súd zamietol žalobu o určenie neplatnosti výpovede z nájmu. Došlo teda k zániku predmetného nájomného vzťahu. Súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že nie je možné, aby medzi žalobcom a žalovaným (1/ či 2/) vznikol konkludentne nájomný vzťah. Pôvodný nájomný vzťah zanikol, pričom následne nebola uzatvorená nová písomná nájomná zmluva a s poukazom na § 217 ods. 1 CSP už samotná táto skutočnosť je dostatočná na to, aby súd žalobu zamietol, keďže podmienky predpokladané zákonom o vlastníctve bytov musia byť splnené kumulatívne. Nesplnenie čo i len jednej z nich v čase vyhlásenia rozhodnutia má za následok zamietnutie žaloby a súd v tomto zmysle aj rozhodol.

1.2. K ostatným nastoleným otázkam si okresný súd osvojil názor, že žiadne zo žalobcom predložených rozhodnutí nie je rozhodnutím nahrádzajúcim kolaudačné rozhodnutie v zmysle stavebného zákona, ktorý by určil stavebný účel sporného nebytového priestoru, evidovaného na LV ako „iný nebytový priestor“ za ateliér. Teda nie je ani splnená podmienka toho, že nebytový priestor by bol ateliérom ako ďalšieho predpokladu prípadného úspechu žaloby. K námietke premĺčania uviedol, že túto by bolo namieste posudzovať v prípade, že by právo vzniklo a bolo by možné ho uplatniť. Mimo toho sa nárok javí ako premĺčaný vzhľadom na nespornú skutočnosť, že žalobca prvýkrát požiadal o prevod vlastníctva už dňa 08. 07. 1996 a s prihladením na dvojročnú lehotu obce na uzatvorenie zmluvy, stanovenú zákonom o vlastníctve bytov, táto by uplynula dňom 08. 07. 1998, kedy by začala plynúť premĺčacia lehota (t. j. viac ako 10 rokov pred podaním žaloby).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. apríla 2021 sp. zn. 6Co/257/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným 1/ a 2/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd posúdil odvolanie ako nedôvodné. Uviedol, že vzhľadom na vyššie označené rozhodnutia sa nájom žalobcu skončil platnou výpoveďou uplynutím výpovednej lehoty dňa 30. 09. 2009. Správnosť právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 07. 11. 2011 sp. zn. 25C/220/2009 nemohol v prejednávanej veci súd prvej inštancie a ani odvolací súd preskúmať, ale musel z tohto rozsudku vychádzať. Súd totiž nemôže ako predbežnú otázku riešiť to, čo už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore strán sporu, pričom je dokonca irelevantné, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. Skončenie nájomného pomeru uplynutím výpovednej lehoty je spojené so stratou postavenia nájomcu nebytového priestoru a nárokmi vyplývajúcimi z § 16 a § 29a zák. č. 182/1993 Z. z. Námietka žalobcu smerujúca k nesprávnemu rozhodnutiu o neplatnosti výpovede z nájmu je preto v prejednávanom konaní irelevantná. V čase vyhlásenia napadnutého rozsudku nebola splnená podmienka pre prevod predmetného nebytového priestoru do vlastníctva žalobcu, spočívajúca v existencii nájomného vzťahu (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Nájomný vzťah v zmysle zák. č. 116/1990 Z. z. nemôže vzniknúť len konkludentne. Z tohto dôvodu už len kvôli absencii písomnej formy zmluvy nemožno považovať nájom za platný. Okrem toho samotná skutočnosť, že žalovaná 2/ žalobcovi vystavovala a vystavuje faktúry a vyúčtovania v súvislosti s tým, že žalobca sporný nebytový priestor naďalej užíva, sama osebe bez ďalšieho nepreukazuje jej vôľu so žalobcom v nájomnom vzťahu pokračovať, o čom svedčí aj súdne konanie iniciované žalovanou 2/ voči žalobcovi o vypratanie uvedeného priestoru.

2.2. Keďže žalobca v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku nemal postavenie nájomcu, nie je osobou oprávnenou v zmysle § 29a ods. 2 zák. č. 182/1993 Z. z. požadovať prevod predmetného nebytového priestoru do svojho vlastníctva. Samotná táto skutočnosť spôsobuje, že žalobe nemožno vyhovieť. Preto nebolo potrebné zaoberať sa posúdením toho, či má predmetný nebytový priestor po právnej stránke charakter ateliéru. Odvolací súd napriek tomu uviedol, že zhodne so súdom prvej inštancie je toho

názoru, že v konaní nebolo preukázané, že by sa jednalo o ateliér a dôkazné bremeno v tomto ohľade zaťažovalo žalobcu.

2.3. K otázke premlčania predmetného nároku na prevod nebytového priestoru do vlastníctva žalobcu, odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že premlčacia doba na uplatnenie nároku na súde ani len nezačala plynúť. Keďže toto stanovisko nebolo napadnuté odvolaním, nebol daný žiadny dôvod na to, aby sa odvolací súd zaoberal skúmaním (ne)dôvodnosti námietky premlčania uplatneného nároku.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil podľa ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP a navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Podľa názoru dovolateľa k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces došlo najmä tým, že: a) súdy nižšieho stupňa dospeli k skutkovým záverom, ktoré bezprostredne a zjavne odporujú vykonaným dôkazom a zisteným skutočnostiam, b) odôvodnenia oboch napádaných rozhodnutí sú nepreskúmateľné a nezodpovedajú požiadavke náležitého a presvedčivého odôvodnenia, c) súdy nižšieho stupňa vydali rozhodnutia, ktoré za daných okolností spĺňajú všetky parametre tzv. nepredvídateľného, resp. prekvapivého rozhodnutia a rovnako tak rozhodnutia nepreskúmateľného. Tieto nedostatky videl najmä v tom, akým spôsobom sa súd nevysporiadal s otázkou, či je sporná nehnuteľnosť ateliérom alebo nebytovým priestorom. Pokiaľ išlo o prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP navrhol, aby dovolací súd zodpovedal nasledovnú otázku právneho významu, ktorá ešte nebola dovolacím súdom riešená, a teda „či rozhodnutie ONV BA I sp. zn. D/69-1123/87/Ma z 21. 03. 1988, prípadne aj rozhodnutie toho istého orgánu sp. zn. D/69-444/89/Ma zo 17. 04. 1989, ktorým bolo konštatované vyňatie spornej nehnuteľnosti bytu č. XX, nachádzajúceho sa v suteréne bytového domu H., súpisné číslo XXXXXX, postaveného na pozemku parc. č. XXXX, zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie L., obec F., okres F., z bytového fondu, má charakter rozhodnutia stavebného úradu, ktorým sa mení stavebnotechnický charakter spornej nehnuteľnosti bytu č. XX, v katastri nehnuteľností evidovaný ako „iný nebytový priestor“ na nebytový priestor - ateliér.“ Nastolenú právnu otázku konajúce súdy neriešili, alebo ju riešili len okrajovo.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol. V celom rozsahu sa pridržiaval svojich písomných ako aj ústnych vyjadrení, ktoré boli v konaní prezentované. Obe rozhodnutia súdov nižších inštancií pokladal za vecne aj právne správne, reflektujúce skutočný stav veci.

4.1. Žalovaná 2/ sa k dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba zamietnuť, pretože nie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

9. Dovolateľ uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa s účinne uplatnenými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

12. Z hľadiska obsahového dovolateľ v dovolaní namietal nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu a jeho nedostatočné odôvodnenie.

12.1. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces (podrobnejšie napr. rozsudok najvyššieho súdu z 27. októbra 2021 sp. zn. 5Cdo/130/2021).

12.2. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním žalobcu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odvolací súd súhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších inštancií, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa podrobne a komplexne vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami žalobcu. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba

na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Toto v konkrétnostiach prejednávanej veci platí najmä pokiaľ ide o tie námietky, ktoré smerujú k dôvodom napadnutého rozhodnutia, ktoré neboli až také podstatné pre rozhodnutie vo veci, a súd prvej inštancie prípadne i odvolací súd ich uviedli, iba pokiaľ išlo o posilnenie ich argumentácie (charakter nebytového priestoru, príp. premĺčanie). Nesúhlas žalobcu s jednotlivými právnymi závermi konajúcich súdov nespôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia, rovnako tak ani skutočnosť, že sa mu niektoré závery javia nepreukázané, prípadne nepravdivé alebo ich rovno označuje za „krivenie práva“.

12.3. V preskúmvanej veci v bodoch 12. až 14. krajský súd zhrnul odvoláciu argumentáciu žalobcu, pričom ku každej zásadnej námietke sa vyjadril, prečo ju nepovažoval za dôvodnú. Odvolací súd sa prípustným spôsobom zaoberal tými námietkami žalobcu, ktoré považoval za najpodstatnejšie, aby dostatočne odvrátil spochybnenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu. Analyzoval najmä podstatnú otázku, od ktorej záviselo meritórne (zamietajúce) rozhodnutie a to, či v čase vyhlásenia rozhodnutia existoval nájomný vzťah medzi žalobcom a žalovanými, ktorý je predpokladom jeho úspechu v tomto type konania. Jednotlivé tvrdenia dovolateľa uvedené v jeho mimoriadnom opravnom prostriedku nespochybňujú kvalitu odôvodnenia napadnutého rozsudku. Napriek tomu, že by to na meritórne riešenie sporu nemalo žiadny vplyv, zaoberal sa krajský súd aj námietkami žalobcu, či predmetný nebytový priestor je ateliérom alebo nie, pričom sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že ateliérom nie je, čo by bolo ďalším dôvodom na zamietnutie rozsudku. Ak teda napáda dovolateľ aj tieto závery, resp. spôsob ich odôvodnenia aj v tejto časti, na meritórne riešenie sporu by to nemalo žiadny vplyv.

12.4. Dovolací súd dodáva, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu dostatočne vysvetľuje, prečo bol žalobca v predmetnom spore neúspešný.

13. Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávne skutkové zistenia, či hodnotenie dôkazov a abstrahovania skutkových záverov, tieto nespôsobujú prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

13.1. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

14. Dovolací súd ďalej poznamenáva, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011,

7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020) sa zaoberal aj celkovým postupom odvolacieho súdu pokiaľ išlo o hodnotenie skutkových zistení a potrebu dokazovania a nezistil porušenie procesných pravidiel CSP v odvolacom konaní, ktoré by mohli mať za následok prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

14.1. Rovnako tak z obsahu spisu a najmä vydaných meritórnych rozhodnutí nebolo preukázané, že by išlo o nepredvídateľné a prekvapivé rozhodnutie. Postup konajúcich súdov a ich rozhodnutia nenapĺňajú znaky, ktoré procesné vady v tomto smere v zmysle existujúcej judikatúry majú obsahovať, aby bolo možné hovoriť o dôvodnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (napr. R 48/2020). Odvolací súd sa so skutkovými zisteniami i právnym posúdením súdu prvej inštancie stotožnil, čo (pokiaľ tomu rozhodnutia aj obsahovo zodpovedajú) samotné stačí na nedôvodnosť takejto námietky.

15. Majúc na zreteli vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nie je zaťažené vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

16.1. Dovolací súd vo vzťahu k označenému dovolaciemu dôvodu zdôrazňuje, že ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 ods. 1 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň a) pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých ustanovenie § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna, teda v žiadnom prípade nie otázka skutková. Civilný sporový poriadok v § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Dovolateľ je povinný uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. V danom prípade žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

17.1. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd zdôrazňuje, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

18. Podľa dovolateľa odvolací súd pri rozhodovaní nesprávne právne posúdil otázku, ktorú vymedzil nasledovne: „či rozhodnutie ONV BA I sp. zn. D/69-1123/87/Ma z 21. 03. 1988, prípadne aj rozhodnutie toho istého orgánu sp. zn. D/69-444/89/Ma zo 17. 04. 1989, ktorým bolo konštatované vyňatie spornej nehnuteľnosti bytu č. XX, nachádzajúceho sa v suteréne bytového domu H., súpisné číslo XXXXXX, postaveného na pozemku parc. č. XXXX, zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie L., obec F. - m. č. L., okres F., z bytového fondu, má charakter rozhodnutia stavebného úradu, ktorým sa mení stavebnotechnický charakter spornej nehnuteľnosti bytu č. XX v katastri nehnuteľností evidovaný ako „iný nebytový priestor“ na nebytový priestor - ateliér.“ Ako uviedol dovolací súd už vyššie, dôvodom, prečo v tejto časti nebol žalobca úspešný bolo, že v čase rozhodovania už medzi stranami sporu neexistoval nájomný vzťah, ako to vyplýva aj z rozhodnutí súdov, ktoré sa zaoberali výpoveďou z predchádzajúceho nájomného vzťahu a zároveň nový nájomný vzťah nevznikol. Odvolací súd nevyhodnocoval rozhodnutia ONV BA pri riešení tejto otázky. Z napadnutého rozhodnutia však vyplýva, že touto otázkou sa odvolací súd zaoberal takpovediac naviac. Odvolací súd dôvodil, že medzi stranami sporu neexistuje nájomný vzťah, ktorý je predpokladom úspechu tohto typu žaloby. Ako sám uvádza v bode 14. rozsudku, žalobe nebolo možné vyhovieť už len z tohto dôvodu. Voči tomuto právnomu posúdeniu dovolateľ relevantnú právnu otázku nepoložil.

18.1. K otázke charakteru predmetného nebytového priestoru (lebo k nemu zjavne smeruje vymedzenie právnej otázky) sa odvolací súd vyjadril. Uvedená argumentácia (bod 14. rozsudku odvolacieho súdu) však ide v danej veci nad rámec nevyhnutých dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu. Je to skôr časť odôvodnenia pripojená ako obiter dictum, ktorou krajský súd podporil svoj právny názor ďalšími dôvodmi. Ak by v tejto čiastkovej téme dospel odvolací súd k opačným záverom, nemalo by to na meritórne rozhodnutie zásadný (meniaci) vplyv, keďže nosným dôvodom zamietajúceho rozsudku bolo zistenie, že medzi stranami sporu neexistuje nájomný vzťah. K tejto otázke však dovolanie neuvádza nič také, čo by mohlo naplniť vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 432 ods. 2 CSP. Pokiaľ teda ide o otázku charakteru predmetného nebytového priestoru, teda či ide o ateliér alebo nie, ide o otázky také, na ktorých odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil. Nenapĺňajú tak podmienku prípustnosti v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, čo priznáva aj dovolateľ samotný, keďže uviedol, že túto otázku konajúce súdy neriešili.

19. Ak v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (sp. zn. 9Cdo/73/2020).

20. Dovolacia argumentácia dovolateľa tak nezodpovedá požiadavkám stanoveným v § 421 ods. 1 písm. b) v spojení s § 431 až § 435 CSP, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom neuviedol (konkrétne) právnu otázku, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie, dostatočne neuviedol, ako ju riešil odvolací súd ani to, ako mala byť (konkrétne) právna otázka správne riešená.

20.1. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je daná.

21. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné a v časti namietajúcej vadu zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

22. Žalovaným 1/ a 2/ najvyšší súd trovy dovolacieho konania nepriznal, lebo im žiadne trovy nevznikli.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.